

P1. AJÁNLÁS

(2009. június 12.)

a valamely állam saját állampolgárai által a szociális biztonság tárgyában harmadik országgal megkötött kétoldalú egyezmény alapján élvezett előnyök más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalók számára történő biztosításáról rendelkező Gottardo-ítéletről

(EGT-vonatkozású és az EK–Svájc-megállapodást érintő szöveg)

(2010/C 106/14)

A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGI RENDSZEREK KOORDINÁCIÓJÁVAL FOGLALKOZÓ IGAZGATÁSI BIZOTTSÁG,

tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 72. cikkének a) pontjára, amelynek értelmében az igazgatási bizottság foglalkozik valamennyi igazgatási jellegű, illetve a 883/2004/EK és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ rendelkezéseiből eredő értelmezési kérdéssel,

tekintettel a 883/2004/EK rendelet 72. cikkének c) pontjára, amelynek értelmében erősíti és fejleszti a tagállamok és intézményeik közötti együttműködést szociális biztonsági ügyekben,

mivel:

- (1) A Szerződés 42. és 308. cikke alapján elfogadott 883/2004/EK rendelet a Szerződésben előírt alapvető szabadságok gyakorlásának alapvető eszköze.
- (2) Az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmának elve a Szerződés 39. cikkében előírtaknak megfelelően a munkavállalók szabad mozgásának alapvető biztosítója. Ez az elv a tagállamokban letelepedett munkavállalók és a migráns munkavállalók között a foglalkoztatás, a bérezés és más munkafeltételek vonatkozásában alkalmazott mindenfajta megkülönböztetés eltörlését foglalja magában.
- (3) A Gottardo-ügyben⁽³⁾ a Bíróság ezzel az alapelvvel kapcsolatban a Szerződés 39. cikkében megállapítottaknak megfelelően járt el egy olyan, a Közösségben lakóhellyel rendelkező személy vonatkozásában, aki Franciaországban, Olaszországban és Svájcban vállalt munkát. Ennek a személynek nem volt elegendő nyugdíj jogosultsága Olaszországban, és azt kérte, hogy – az Olaszország és Svájc között az állampolgáraik javára kötött kétoldalú egyezményben előírtaknak megfelelően – halmozzák a Svájcban és Olaszországban megszerzett biztosítási időszakait.

⁽¹⁾ HL L 166., 2004.4.30., 1. o.

⁽²⁾ HL L 284., 2009.10.30., 1. o.

⁽³⁾ A C-55/00. sz. ügyben *Elide Gottardo* kontra *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)* 2002. január 15-én hozott ítélet, EBHT [2002.], I-413. o.

- (4) A Bíróság ebben az ügyben úgy határozott, hogy ha egy tagállam egy harmadik országgal a szociális biztonság tárgyában olyan kétoldalú nemzetközi egyezményt köt, amely az említett harmadik országban megszerzett biztosítási időszakoknak az öregségi nyugellátásra való jogosultság megszerzésekor történő figyelembevételéről rendelkezik, az említett tagállam az egyenlő elbánás általános elvénél fogva köteles a többi tagállam állampolgárainak ugyanazon előnyöket biztosítani, mint amelyek az említett egyezmény értelmében saját állampolgárait megilletik, amennyiben ennek megtagadását nem tudja objektív szempontokkal indokolni (34. pont).

- (5) Ebben az összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy az 1408/71/EGK tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 1. cikkének j) pontjában (a 883/2004/EK rendelet jelenlegi 1. cikkének (1) bekezdésében) szereplő „jogszabályok” kifejezés nem érintheti az egyes tagállamok arra vonatkozó kötelezettségét, hogy eleget tegyenek az egyenlő elbánást illetően a Szerződés 39. cikkében megfogalmazott elvnek.

- (6) A Bíróság úgy ítélte meg, hogy egy tagállam és egy harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény egyensúlyának és kölcsönösségének megzavarása nem minősül olyan objektív indoknak, amelyre hivatkozva az egyezményben részes tagállam a saját állampolgárait az egyezmény alapján megillető előnyöket a többi tagállam állampolgáraitól megtagadhatja.

- (7) A Bíróság azokat a kifogásokat sem fogadta el, hogy egy nemzetközi egyezményben részes tagállam a harmadik ország illetékes hatóságaival való kapcsolattartás során felmerülő pénzügyi terhek és adminisztratív nehézségek esetleges növekedésére hivatkozva elmulasztja a Szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítését.

- (8) Az említett ítéletből minden megfelelő következtetést le kell vonni, mivel az ítélet döntő jelentőségű a Közösség azon állampolgárai számára, akik a másik tagállamba irányuló szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolták.

⁽⁴⁾ HL L 149., 1971.7.5., 2. o.

- (9) Ezért egyértelművé kell tenni, hogy a tagállamok és a harmadik országok között a szociális biztonság tárgyában létrejött kétoldalú nemzetközi egyezményeket úgy kell értelmezni, hogy az egyezményben részes tagállam állampolgárai által élvezett előnyöket elvileg olyan közösségi polgárok számára is biztosítani kell, aki objektív szempontok szerint mérlegelve ugyanolyan helyzetben vannak.
- (10) A Gottardo-ítélet egyedi esetekre történő egységes alkalmazásától függetlenül a meglévő kétoldalú egyezményeket felül kell vizsgálni. A korábban létrejött megállapodások tekintetében a Szerződés 307. cikke a következőket állapítja meg: „az érintett tagállam vagy tagállamok megteszik a megfelelő lépéseket a megállapított összeegyeztethetlenség kiküszöbölésére”, továbbá az 1958. január 1-je után, illetve valamely tagállam Európai Közösséghez történő csatlakozását követően megkötött megállapodások tekintetében a Szerződés 10. cikke előírja, hogy ugyanezen tagállamok „tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti e szerződés célkitűzéseinek megvalósítását”.
- (11) A valamely tagállam és harmadik ország között a szociális biztonság tárgyában létrejött új kétoldalú egyezmények tekintetében fontos figyelembe venni, hogy ezeknek konkrét utalást kell tartalmazniuk a más tagállamok olyan állampolgáraival szemben állampolgárság alapján alkalmazott megkülönböztetés tilalmának elvére, akik az érintett egyezményben részes tagállamban a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolták.
- (12) A Gottardo-ítélet egyedi esetekre történő alkalmazása jelentős mértékben függ harmadik országok együttműködésétől, mivel igazolniuk kell az érintett személy által teljesített biztosítási időszakokat.
- (13) Az igazgatási bizottságnak foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel, mivel a Gottardo-ítélet tárgya a szociális biztonság területén az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása.

A 883/2004/EK rendelet 71. cikkének (2) bekezdésében megállapított feltételekkel összhangban eljárva,

A KÖVETKEZŐKET AJÁNlja AZ ILLETÉKES SZOLGÁLATOKNAK ÉS INTÉZMÉNYEKNEK:

1. A valamely állam saját állampolgárainak, valamint a Szerződés 39. cikke értelmében más tagállamok szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló állampolgárainak vonatkozásában az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetés tilalmának elvével összhangban valamely állam saját (foglalkoztatott és önálló vállalkozó) munkavállalói által – egy harmadik országgal létrejött szociális biztonsági tárgyú egyezmény értelmében – a nyugdíjak tekintetében élvezett előnyöket elvileg azon (foglalkoztatott és önálló vállalkozó) munkavállalók számára is biztosítják, akik a többi tagállam állampolgárai, és objektív szempontból ugyanabban a helyzetben vannak.
2. Tagállam és harmadik ország között a szociális biztonság tárgyában létrejött, új kétoldalú megállapodásoknak kifejezetten hivatkozniuk kell a szabad mozgáshoz való jogukat a megállapodásban részes tagállamban gyakorló más tagállamok állampolgáraival szembeni – állampolgárság alapján történő – megkülönböztetés tilalmának elvére.
3. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell azon országok intézményeit, amelyekkel olyan szociális biztonsági tárgyú megállapodásokat írtak alá, amelyeknek a Gottardo-ítélet következményeivel kapcsolatos rendelkezései csak saját állampolgáraikra vonatkoznak, és fel kell kérniük ezeket a bírósági határozat alkalmazása során történő együttműködésre. Azok a tagállamok, amelyek ugyanazokkal a harmadik országokkal kötöttek kétoldalú egyezményeket, ilyen együttműködés kérelmezése során közösen járhatnak el. Ez az együttműködés egyértelműen alapvető fontosságú a határozatnak való megfelelés szempontjából.
4. Ezt az ajánlást ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. Ezt az ajánlást a 987/2009/EK rendelet hatálybalépésének napjától kell alkalmazni.

az igazgatási bizottság elnöke

Gabriela PIKOROVÁ